



# PRVNÍ KROKY

ŠVP

**Mateřská škola, Milíčeves**

# **ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

Adresa školy:	<b>Milíčeves 71, 506 01 Jičín</b>
Zřizovatel:	<b>Obec Slatiny, Slatiny 19, 506 01 Jičín</b>
Ředitelka:	<b>Milena Novotná</b>
Číslo telefonu školy:	<b>493 555 529</b>
Webové stránky:	<b><u><a href="http://www.materskeskolky.cz/miliceves">http://www.materskeskolky.cz/miliceves</a></u></b>
E – mail adresa:	<b><u><a href="mailto:ms.miliceves@tiscali.cz">ms.miliceves@tiscali.cz</a></u></b>
Počet a skladba tříd:	<b>1. třída – smíšená (3 – 6 let) 2. třída – smíšená (3 - 6 let)</b>
Provoz mateřské školy:	<b>6.15 - 15.45 hodin</b>
Zpracovatel:	<b>Eva Bretšnajdrová, Ivana Navrátilová, Milena Novotná</b>

## **Kdo jsme**

### **Charakteristika školy**

Naše mateřská škola byla zřízena v roce 1977 Zemědělským družstvem Slatiny, adaptací budovy bývalé základní školy, pro děti svých zaměstnanců.

Budova je zděná, dvoupodlažní, na každém patře je zařízena jedna třída. V přízemí je umístěna kuchyň, šatny dětí i zaměstnanců, 1. třída a na ni navazuje sociální zařízení (koupelna a záchody). V prvním poschodí je 2. třída, která se skládá ze dvou místností – herny a herny se stolkou, která je určená i ke stolování dětí. K této třídě ještě náleží sklad pomůcek a hraček a výdejna jídla s výtahem. V 1. patře je také umístěna ředitelna a pracovna vedoucí ŠJ. Sociální zázemí pro 2. třídu je v mezipatře. Škola je od roku 2010 vytápěna etážovým topením na zemní plyn.

Kapacita školy je 50 dětí. V 80. a 90. letech měla povolené navýšení na 59 dětí. Vzhledem k potřebám dětí zde byla zřízena od r. 2000 do r. 2004 speciální logopedická třída pro děti s vadami řeči.

Budova a prostory mateřské školy jsou zřizovatelem udržovány v dobrém stavu.

Od roku 1991 je zřizovatelem naší mateřské školy Obec Slatiny. V roce 2003 byla převedena na samostatný právní subjekt.

Do mateřské školy rodiče dovážejí děti z několika okolních obcí, které se finančně podílejí na provozních nákladech školy.

Děti se stravují ve školní jídelně zřízené při mateřské škole. Z naší školní kuchyně se dováží obědy také do Základní školy ve Slatinách.

Na škole nyní pracuje ředitelka, 3 učitelky, školnice, uklízečka, vedoucí školní jídelny a 2 kuchařky na částečný úvazek.

Do objektu mateřské školy patří také školní zahrada.

### **Podmínky vzdělávání**

#### Věcné podmínky:

Prostory mateřské školy odpovídají hygienickým předpisům, ve třídách jsou vytvořeny hrací a pracovní zóny a prostory pro skupinovou činnost dětí.

Veškeré vybavení školy (nábytek, pomůcky, hygienické zařízení, lehátka) je přizpůsobeno věkovým zvláštnostem dětí, zejména jejich výšce a celkové tělesné konstrukci. Zařízení odpovídá zdravotním a bezpečnostním požadavkům a je udržován jeho estetický vzhled.

Hračky, pomůcky, náčiní a výtvarný materiál je dětem volně přístupný a mají vše v takovém množství, aby ho mohlo používat co nejvíce dětí. Vše je průběžně kontrolováno, doplňováno, případně obnoveno.

Téměř všechno vybavení pro děti je volně přístupné, je umístěno tak aby si ho mohly samy brát a opět ukládat.

Výtvarné práce dětí jsou vystavovány ve třídách, na chodbách školy a v šatnách, kde si je mohou prohlédnout také rodiče.

Na budovu školy navazuje zahrada vybavená pískovištěm a dřevěnými průlezkami, konstrukcí pro zavěšení houpadel a altánem. Je dostatečně prostorná a děti ji využívají k různým aktivitám (pohybovým, tvořivým).

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dané příslušnými předpisy.

Třídy jsou vybaveny počítači pro děti. V 1. třídě ho děti využívají především při odpoledních činnostech, protože zde odpočívají věkově starší děti, ve 2. třídě je využíván podle zájmu dětí především v dopoledních hodinách. V obou třídách jsou stanovena pravidla pro práci s počítačem.

### Životospráva:

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle vyhlášky o školním stravování. Je zachována vhodná skladba jídelníčku a dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů.

Po celou dobu pobytu v MŠ mají děti k dispozici dostatek tekutin, které si mohou podle potřeby nalévat. Na výběr mají balenou vodu a čaj.

Mezi jednotlivými podávanými pokrmy je dodržován časový interval 3 – 3,5 hodiny. Děti do jídla nenutíme.

Děti mají den zajištěn podle organizačního řádu dne tak, aby se v průběhu dne mohl přizpůsobit potřebám a aktuální situaci a byl dostatečně flexibilní.

Pobyt venku je přizpůsoben aktuálním povětrnostním podmínkám – děti jsou přiměřeně dlouhou dobu venku téměř za každého počasí.

Děti mají dostatek volného pohybu jak ve třídách, tak venku.

Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku.

Starším dětem je doba odpočinku zkrácena a věnují se různým klidovým, výtvarným a pracovním činnostem.

Ke spánku děti nenutíme.

Všichni pracovníci školy dodržují zásady zdravého životního stylu a dávají tak dětem přirozený vzor.

### Psychosociální podmínky:

Snažíme se vytvořit takové prostředí, ve kterém se dítě bude cítit bezpečně, spokojeně a jistě.

Nově nastupující děti mají individuálně přizpůsobené adaptační podmínky.

Učitelky respektují vývojové, individuální i obecně lidské potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování nenásilně, přirozeně a citlivě. Navozují atmosféru pohody a klidu.

Děti jsou vedeny k tomu, že všichni lidé jsou si rovni.

Dětem je poskytována volnost a osobní svoboda, která je vyvářena nezbytnou mírou omezení nutných k dodržování potřebného řádu a učení se pravidlům soužití.

Třída je pro děti kamarádkým společenstvím.

Učitelka se při vedení dětí projevuje vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací. S dítětem nemanipuluje, zbytečně nepodporuje nezdravou soutěživost.

Děti jsou vedeny k aktivní spoluúčasti a samostatnosti při rozhodování.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě a potřebám předškolního dítěte.

Učitelky se snaží děti podporovat při plnění úkolů především pochvalou, oceněním konkrétních projevů a výkonů.

Ve vzájemných vztazích mezi dětmi i dospělými se projevuje důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná podpora a pomoc.

Učitelka věnuje pozornost vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem jako prevenci sociálně patologických jevů u dětí.

### Organizace:

Denní řád je dostatečně pružný.

Jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelky se věnují dětem a jejich potřebám.

Děti nacházejí v prostředí MŠ potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí.

Nově nastupující děti mají individuálně přizpůsoben adaptační režim.

Snažíme se o vyváženost spontánních a řízených činností.

Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru.

Děti jsou podněcovány k aktivní účasti na organizaci činností. Zároveň je respektováno různé pracovní tempo jednotlivců.

Děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dbáno na osobní soukromí dětí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí.

Jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky pro realizaci činností. Pomůcky jsou připravovány předem a v dostatečném množství a kvalitě.

Stanovené počty dětí ve třídě nejsou překračovány a odpovídají příslušným předpisům.

#### Řízení mateřské školy:

Povinnosti, úkoly a pravomoci jsou rozděleny mezi všechny pracovnice a jsou konkrétně vymezeny.

Informační systém funguje tak, že ředitelka informuje zaměstnance ústně nebo písemně, případně telefonicky (a naopak), rodiče a veřejnost jsou informováni písemně i ústně prostřednictvím učitelek a ředitelky. Škola má vytvořeny www stránky.

Ve škole se daří vytvářet atmosféru vzájemné důvěry a tolerance.

Na řízení MŠ se svými podněty podílejí i ostatní zaměstnanci a jejich názor je v rámci možností respektován.

Ředitelka se snaží pravdivě vyhodnocovat práci všech zaměstnanců a pozitivně je motivovat.

Zaměstnanci jsou vedeni k týmové spolupráci a na chodu mateřské školy se mohou podílet také rodiče.

Plánování pedagogické práce je funkční, opírá se především o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.

Na školním vzdělávacím programu, na jeho doplňování a úpravách se podílejí všechny učitelky. Ty také rozhodují o jeho o doplňování a případných změnách.

Kontrolní a evaluační činnosti jsou funkční a z jejich výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, kterým je Obec Slatiny a se základní školou ve Slatinách a v Nemyčevsi. Na dobré úrovni je i spolupráce s Ústavem sociální péče v Milíčevsi.

Při řešení výchovných nebo vzdělávacích problémů spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou v Jičíně a s dětskými lékaři.

#### Personální a pedagogické zajištění:

Všechny pedagogické pracovnice mají střední odborné pedagogické vzdělání, jedna učitelka absolvovala bakalářské studium na Pedagogické fakultě v Hradci Králové.

Všechny pracovnice se řídí společně vytvořenými pravidly.

Učitelky se sebevzdělávají podle potřeby ve Školském zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků nebo prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání nebo dle aktuální nabídky ostatních institucí. K dispozici jim jsou také časopisy Informatorium a Řízení školy. Informace a materiály ze seminářů předávají ostatním pedagogickým pracovníkům na poradách.

Ředitelka úspěšně absolvovala ve šk. roce 2009/2010 kvalifikační studium pro ředitele škol a školských zařízení v NIDV Hradec Králové.

Pracovní doba ped. pracovníků je rozvržena tak, aby byla dětem věnována maximální péče při všech činnostech.

Pedagogický tým se chová a jedná v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Specializované služby jako jsou logopedie, jsou dětem po domluvě poskytnuty buď v mateřské škole pí. učitelkou Bretšnajdrovou, nebo je rodičům doporučeno specializované pracoviště v Jičíně.

Ostatní specializované služby si rodiče zajišťují sami.

#### Spoluúčast rodičů:

Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se akcí společně s dětmi, mohou kdykoliv přihlížet všem činnostem a aktivně se jich účastnit.

Rodiče se mohou aktivně podílet na plánování programu školy.

Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dítěte a domlouvají se na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis.

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství – učitelky usilují o vytvoření oboustranné důvěry, porozumění, otevřenosti a ochoty spolupracovat.

#### ***Organizace vzdělávání***

Naše škola je obklopena velice hezkou přírodou, a proto jsme rádi co nejvíce venku. Dobře vybavená školní zahrada, blízký park, prostorné louky, hřiště, les, říčka a rybník nám poskytují vhodné a příjemné prostředí k našim hrám. Poznáváme tak bezprostředně všechna tajemství přírody, která nás obklopují.

Do naší mateřské školy jsou přijímány děti ve věku od tří let. Organizace dne je dle možností přizpůsobena potřebám dětí.

Děti jsou přijímány ředitelkou na základě přijímacího řízení. Přednost při přijetí do mateřské školy mají podle zákona děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Ostatní děti jsou přijímány podle předem sestavených kritérií.

Do 1. třídy, která je prostorově menší, je zařazeno nejvíce 24 dětí, do 2. třídy, která je prostornější, může být umístěno až 26 dětí. Děti jsou rozděleny do tříd ne podle věku, ale podle toho, ze které obce pocházejí, kde mají sourozence, kamarády apod.

Pro rodiče společně s dětmi pořádáme mnoho akcí, další akce jsou určeny pouze rodičům a to poradenské a informativní. Rodiče mají přístup do školy neomezeně.

K tomu, aby se dítě s prostředím naší mateřské školy sžilo co nejlépe, umožňujeme rodičům a jejich dětem, které ještě do mateřské školy nechodí, vždy 1x za měsíc pobyt ve škole mimo provoz. Při nástupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

#### Organizace dne

6.15 - 9.45 hry a didakticky zacílené činnosti ve skupinách i individuálně

8.15 - 8.45 hygiena, svačina

9.45 - 11.45 pobyt venku

11.45 - 12.30 hygiena, oběd

12.30 - 14.15 odpočinek, náhradní aktivity

14.15 - 14.45 hygiena, svačina

14.45 - 15.45 odpolední zájmové činnosti

## Zdravý životní styl

(charakteristika vzdělávacího programu)

Osnovou pro naši výchovně vzdělávací práci je Rámcový program pro předškolní výchovu. Na jeho podkladě jsme zpracovali tento Školní vzdělávací program, který zahrnuje vypracované třídní vzdělávací programy tématicky zaměřené pro jednotlivé třídy.

I. třída **BYL JEDNOU JEDEEN DOMEČEK**

II. třída **PUTOVÁNÍ ČASEM**

Chtěli bychom, aby děti, které odcházejí z naší mateřské školy, byly osobnosti jedinečné, vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté. S vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat tvořivě přemýšlet a jednat. Jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a také zodpovědní, ochotni nejen přijímat, ale také dávat, schopni se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší. To vše si představujeme pod pojmem

### **zdravý životní styl.**

Naším cílem je uspokojovat a respektovat každodenní potřeby dítěte a vytvářet podmínky pro pohodu v mateřské škole.

Je založen na praktikování všeho, co zdraví prospívá a vyloučením toho, co mu škodí, s optimálním denním režimem, vhodným prostředím a dostatkem volného pohybu.

Na základě vztahů důvěry, úcty, empatie, solidarity atd., se snažíme dosáhnout u dětí optimální úrovně dovedností, poznatků, hodnot i postojů zahrnutých do vzájemně propojených oblastí:

*Dítě a jeho tělo*

*Dítě a jeho psychika*

*Dítě a ten druhý*

*Dítě a společnost*

*Dítě a svět*

Kvalita a efektivnost vzdělávacího procesu a jeho výsledků je založena na promyšlené evaluační činnosti.

## **Hlavní cíle výchovně vzdělávací koncepce**

Usilovat o to, aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem základů do života i vzdělání.

- 1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání**
- 2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost**
- 3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí**

### ***1. rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení***

*Předpokladem naplňování tohoto cíle je:*

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a pohodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte a cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podporovat stále dokonalejší chápání okolního světa i dětskou radost z rozšiřujících se možností zasahovat do jeho dění, motivovat dítě k aktivnímu poznávání, povzbuzovat jeho chuť k učení, zájem poznávat nové a objevovat neznámé, porozumět věcem a jevům kolem sebe
- rozvíjet schopnost přemýšlet a rozhodovat se, rozvíjet všechny poznávací a tvůrčí schopnosti dětí, jejich fantazii, zájmy a nadání
- přispívat k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny a vyrovnávat se s nimi.

### ***2. osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost***

*Předpokladem naplňování tohoto cíle je:*

- poskytovat dítěti možnost poznávat takové hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, individuální svoboda, stejná hodnota a rovnost všech lidí, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné, hodnoty spojené se zdravím, životem a životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi
- v rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, jazyka a poznání
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sbližování.

### ***3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí***

*Předpokladem naplňování tohoto cíle je:*

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry



- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

Aby každé dítě rozvinulo plně svůj individuální lidský potenciál a vlohy je potřeba, abychom využívali všech možností a příležitostí, poznali jejich individuální vlastnosti a schopnosti a dokázali je rozvíjet způsobem, který je pro ně nejúčinnější.

### ***Co pro to musíme udělat:***

- Vycházet vstříc zájmům a potřebám každého dítěte.
- Rozvíjet všechny typy inteligence.
- Využívat integrovaného učení hrou.
- Využívat individuálního stylu učení dítěte.
- Při práci se skupinou, využívat všech stylů učení.
- Používat vhodné formy a metody práce
  - hry (námětové, řízené)
  - prožitkové učení
  - pokusy
  - dramatická výchova
  - individuální a skupinová práce

### ***Způsob jednání učitelky:***

- rozumět vývoji dítěte
- prokazovat úctu dětem a vážit si jejich nápadů
- pozorovat dítě při hře a při práci
- pečlivě plánovat individuální i skupinové činnosti
- poskytovat dětem bezpečné místo pro zkoumání vlastních prožitků a pocitů
- poskytovat pružně se měnící prostředí
- povzbuzovat děti, aby řešily samostatně své problémy
- poskytovat jim vhodnou míru podpory
- klást zkoumavé otázky, které vedou děti k samostatnému myšlení a nalézání odpovědí
- dávat dětem dostatek času k prozkoumávání prostředí
- dávat dětem možnost učit se mnoha způsoby
- respektovat každé dítě
- spolupracovat s rodiči

## KLÍČOVÉ KOMPETENCE

### Kompetence k učení:

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- *Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých*
- *Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i technik, který je obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění, v prostředí ve kterém žije.*
- *Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.*
- *Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.*
- *Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.*
- *Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům*
- *Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí*

### Kompetence k řešení problémů:

Dítě ukončující předškolní vzdělávání

- *Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něho pozitivní odezva na aktivní zájem.*
- *Chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.*
- *Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, ptá se, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.*
- *Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívání logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.*
- *řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého*
- *Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.*
- *Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit*
- *Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti*

### Kompetence komunikativní:

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- *komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi V běžných situacích i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné iniciativní a aktivní je výhodou*
- *Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím, své jazykové a řečové dovednosti je schopno dále zdokonalovat*

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky- řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými atd.
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, s kterými se běžně setkává- knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- Ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

### **Kompetence sociální a personální:**

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem.
- Chápe, že nespravedlnost, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim.
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná

### **Kompetence činnostní a občanské**

Dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost nevhodnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí- přírodní i společenské.

- *Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.*
- *Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.*
- *svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat*
- *odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem*
- *chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá*
- *zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění*

# **KDO JSEM, KDE JSEM SE TU VZAL, KAM PATŘÍM, LIDÉ KOLEM MNE.**

**A n o t a c e:** *Usilujeme o to, aby si děti uvědomovaly vlastní identitu, získávaly sebedůvěru a osobní spokojenost, zlepšovaly tělesnou zdatnost a rozvíjely pohybové a manipulační dovednosti. Podporujeme utváření vztahů dětí k sobě a k ostatním dětem i k dospělým, posilujeme, kultivujeme a obohacujeme jejich vzájemnou komunikaci a zajišťujeme pohodu těchto vztahů.*

## **O čekávané výstupy:**

### **Dítě a jeho tělo**

- zachovávat správné držení těla
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišit zvuky a tóny, zrakově tvary předmětů aj. specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, s grafickým a výtvarným materiálem, s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, zvládat práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkci, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, pracovními pomůckami apod.)

### **Dítě a jeho psychika**

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý vysloví myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

- uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s tím, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

### **Dítě a ten druhý**

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- spolupracovat s ostatními
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

### **Dítě a společnost**

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je potřeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

### **Dítě a svět**

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

### **Nabízené činnosti:**

- každodenní provádění pravidelně se opakujících úkonů hygieny, stolování a sebeobsluhy
- každodenní procvičování základů společenského chování
- spoluvytváření pravidel soužití v mateřské škole
- komunitní kruh
- oslavy narozenin, svátků, svátku Den matek
- pozorování lidí v různých stádiích života
- návštěvy domova důchodců
- vyprávění zážitků
- pozorování lidí při práci,
- tematické vycházky do okolí (pošta, prodejna, zdravotní středisko, zubní ordinace, apod.)
- námětové hry
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- spontánní hra
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- společenské hry
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

## **CO SE DĚJE V PŘÍRODĚ PO CELÝ ROK**

**A n o t a c e:** *Během jednotlivých ročních období poznáváme proměny živé a neživé přírody v charakteristických prostředích. Vytváříme elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dětí k životnímu prostředí.*

## **O č e k á v a n é v ý s t u p y:**

### **Dítě a jeho tělo**

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, písku)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, zvládat práce na zahradě apod.)

### **Dítě a jeho psychika**

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy, vzájemné souvislosti předmětů a jevů)

### **Dítě a společnost**

- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

### **Dítě a svět**

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)



## **Nabízené činnosti:**

- Tematické vycházky do blízkého okolí - poznávání ekosystémů - les, louka, rybník, řeka, pole, pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí
- Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě- příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období
- Smyslové a psychomotorické hry
- Objevování, kladení otázek a hledání odpovědí
- Manipulace a praktické pokusy s různými materiály a surovinami.
- Ekologicky motivované hrové aktivity
- Pěstitelské a chovatelské činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu.
- Činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- Poučení o možných nebezpečných situacích a dětem dostupných způsobech, jak se při nich chránit – dopravní, povětrnostní, požár, povodeň atd. - využívání praktických ukázek.
- Sportovní sezónní činnosti, pouštění draků, sáňkování, hokej apod.
- Sledování sezónních prací na polích a v zahradách.
- Příprava pokrmů z ovoce a zeleniny
- Krmení zvířat a ptáků v zimě
- Estetické a tvůrčí aktivity – slovesné, výtvarné, dramatické, hudební, pohybové apod.
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- činnosti seznamující dítě s časovými pojmy a vztahy související s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- spontánní hra
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- společenské hry
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

## **SVĚT ZÁBAVY A SPORTU**

**A n o t a c e:** *Uvedení dětí do společnosti ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, poznávání světa materiálních i kulturních hodnot, světa kultury a*

*umění. Pomůžeme dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a tím jim umožníme aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.*

## **Očekávané výstupy:**

### **Dítě a jeho tělo**

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, písku )
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

### **Dítě a jeho psychika**

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- chápat slovní vtip a humor
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s tím, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

### **Dítě a ten druhý**

- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

### **Dítě a společnost**

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

### **Dítě a svět**

- zvládnout běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

## **Nabízené činnosti:**

- poslech a reprodukce pohádek, příběhů a veršů, písni a hudebních skladeb,
- dramatické činnosti, divadelní scénky,
- návštěvy kulturních akcí- divadlo, koncerty, kino, knihovna, výstavy apod.
- příprava kulturních pásem na veřejná vystoupení, besídky
- činnosti spojené s lidovými tradicemi – vánoce, velikonoce, karneval apod.
- modelování, konstruování, tvoření z papíru aj. materiálů
- používání různých výtvarných technik,
- hra na jednoduché hudební a rytmické nástroje,
- zpěv a hudebně pohybové hry a tance
- námětové hry
- sportovní aktivity – rozvíčky, míčkování, sportovní hry, vycházky, plavecký kurz,
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- spontánní hra
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- společenské hry
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- aktivity podporující sbližování dětí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

# SVĚT KOLEM NÁS

**A n o t a c e :** *Podporujeme duševní pohodu a psychickou zdatnost a odolnost dětí, usilujeme o rozvíjení jejich intelektu, řeči a jazyka rozvíjíme poznávací procesy a funkce, city a vůli. Dále rozvíjíme jejich sebepojetí, kreativitu a sebevyjádření, stimuluje osvojování a rozvoj jejich vzdělávacích dovedností a povzbuzujeme je k dalšímu rozvoji poznávání a učení.*

## **O ček á v a n é v ý s t u p y :**

### **Dítě a jeho tělo**

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí , chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, pracovními pomůckami apod.)

### **Dítě a jeho psychika**

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý vysloví myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat)
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vézt jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité ( odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy, vzájemné souvislosti předmětů a jevů )
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti z učení

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- nalézat nová nebo alternativní řešení k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné i nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní jednání (odložit splnění svých přání, tlumit vztek, zlost apod.)

### **Dítě a ten druhý**

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

### **Dítě a společnost**

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společnosti (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je potřeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

### **Dítě a svět**

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově MŠ, v blízkém okolí)
- zvládnout běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

### **Nabízené činnosti:**

- smyslové a psychomotorické hry
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- činnosti a dovednosti směřujících k prevenci úrazů (hrozících při hrách, dopravních situacích), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a dovedností
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
  - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
  - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- spontánní hra
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích

- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň aj. nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice

## **Vedení dětí mladších 3 let**

Ve výjimečných případech jsou k předškolnímu vzdělávání přijaty také děti, které dovrší věk 3 let až v průběhu školního roku. K přijetí je bezpodmínečně nutné, aby takto malé děti udržovaly tělesnou čistotu (nepomocovaly se během dne) a měly vytvořeny základní hygienické návyky a dovednosti a uměly se obsloužit při jídle.

Děti jsou integrovány do věkově heterogenních skupin ostatních dětí a je jim částečně přizpůsobeno prostředí třídy.

Základní pravidla pro práci s dětmi do 3 let:

- zajistit bezpečnost dětí (pohyb po třídě, po schodech, v šatnách)
- vytvořit pocit bezpečí přístupem dospělých k dětem



- učit děti určitému řádu (pravidla třídy)
- zdokonalování v sebeobsluze
- je zajištěno dostatek času na spontánní hru (pomoc při objevování hraček, učit děti hrát si)
- zařazujeme hodně her přiměřených věku (pohybových, se zpěvem)
- děti se postupně zařazují do činností se staršími kamarády
- třídy jsou vybaveny hračkami pro 2 – 3 leté děti

## **Školní preventivní program**

Naší snahou je, aby děti získaly takové znalosti a dovednosti, které je povedou k ochraně svého zdraví a které je ochrání před společensky nežádoucími jevy, tj. výchova ke zdravému způsobu života od nejujtějšího věku.

### ***Cíle preventivního působení***

U dětí v předškolním věku je vhodnější pojmenování preventivního programu preventivní působení. Základem našeho preventivního působení bude vytváření sociálních kompetencí dětí, které si budou prostřednictvím prožitkového učení osvojovat schopnost rozhodovat se, volit z více alternativ, nést za svou volbu odpovědnost a poznávat její důsledky.

- Cíle preventivního působení:
- a) posilování sebedůvěry a samostatnosti
  - b) seberozvíjení
  - c) zlepšování spolupráce s rodiči
  - d) podpora zkušeností, které poskytují potěšení a touhu účastnit se pohybových aktivit
  - e) systematický rozvoj dovedností, které vedou k osvojení zdravého životního stylu, zdravotní prevence

Preventivní působení je součástí RVP MŠ. Je rozvrženo do oblastí: Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět. V ŠVP naší mateřské školy, který má název První kroky, prolíná preventivní působení všemi integrovanými bloky.

### ***Prostředky k dosažení cílů***

Pohybové aktivity  
Hry a hraní  
Osobní zkušenost dítěte  
Prožitkové učení  
Sociální a námětové hry  
Dramatická výchova  
Společné práce

### ***Podmínky, které napomáhají k dosažení cílů:***

- Dostatečně velké a dostatečně vybavené prostory, které vyhovují rozmanitým skupinovým i individuálním činnostem dětí.
- Vybavení a zařízení MŠ je rozměry přizpůsobeno tělesným a věkovým zvláštnostem dětí, je bezpečné a estetické.
- Školní zahrada je vybavena pro různé pohybové aktivity dětí a má také klidové části.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické požadavky.
- Děti dostávají vyváženou a plnohodnotnou stravu, která odpovídá zásadám správné výživy.
- Po celý den jsou ve třídách k dispozici nápoje (čaj, pramenitá voda).
- Pobyt venku je přizpůsoben aktuálním povětrnostním podmínkám – děti jsou dostatečně dlouhou dobu venku téměř za každého počasí.
- Děti mají dostatek volného pohybu.
- Je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku.
- Pedagogičtí pracovníci i ostatní zaměstnanci školy dodržují zásady zdravého životního stylu a dávají tak dětem přirozený vzor.
- Nově nastupující děti mají individuálně přizpůsobené adaptační podmínky.
- Děti jsou vedeny k tomu, že všichni lidé jsou si rovni.
- Dětem je poskytována volnost a osobní svoboda, která je vyvážená nezbytnou mírou omezení nutných k dodržování potřebného řádu a učení se pravidlům soužití.
- Třída je pro děti kamarádským společenstvím.
- Děti jsou vedeny k aktivní spoluúčasti a samostatnosti při rozhodování.
- Ve vzájemných vztazích mezi dětmi i dospělými se projevuje důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná podpora a pomoc.
- Učitelka věnuje pozornost vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem, jako prevenci sociálně patologických jevů u dětí.
- Pravidelně jsou zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru.
- Je dostatečně dbáno na soukromí dětí.

- Třídy jsou věkově heterogenní.

### *Před vstupem do MŠ*

- klub Mateřinka – otevřen 1x měsíčně – seznámení se s prostředím mateřské školy - pro děti mladší 3 let a jejich rodiče.
- Přítomnost rodičů při výchovně vzdělávacím procesu

### *Adaptační období*

- přítomnost rodičů při tzv. zvykání
- vytvoření individuálního adaptačního režimu podle schopností dítěte přizpůsobit se
- volit vhodné výchovné působení – pochvala, laskavý přístup, atd.
- navázání kladného citového vztahu mezi učitelkou a dítětem

### *Pobyt v MŠ*

- **pohybové aktivity** – jsou nabízeny dětem v průběhu celého dne
- dopoledne zdravotně zaměřené činnosti s náčiním, hudbou, slovem, pohybové hry, hudebně-pohybové činnosti, psychomotorické hry, cvičení na náradí
- venku – zvyšování tělesné zdatnosti, pohybové hry
- odpoledne – pohybové chvíle, hudebně-pohybové činnosti
- **odpočinek** – ml. děti – odpočívají na lehátkách
- st.děti - kratší odpočinek na podložkách, klidné činnosti (kreslení, společenské hry, grafomotorika, hry a činnosti rozvíjející paměť, myšlení, jemnou motoriku, poslech hudby, apod.)
- **otužování** – míčková automasáž – 1x měsíčně
- přiměřené oblečení do tříd – kalhoty, ponožky, trička
- venku – oblečení, které nebrání pohybu, přizpůsobené aktuálnímu počasí, vhodná obuv
- předplavecký výcvik
- solná jeskyně
- **hry** – spontánní hry, pohybové hry, námětové hry, společenské hry, sociální hry, smyslové hry
- **stravování – výživa** – pestrá a vyvážená, plnohodnotná strava
- Nabídka ovoce nebo zeleniny denně
- Používání polotovarů a potravin s chemickými přísadami a konzervanty omezit na minimum
- Prevence a náprava negativních návyků a nesprávných výživových zvyklostí dětí
- Jídla jsou podávána v časovém rozmezí 3 – 3,5 hodiny
- Pitný režim zajištěn po celý den, k dispozici je čaj a pramenitá voda
- Vytváření a upevňování správných návyků při stolování
- Poskytování klidného a kulturního prostředí a dostatečného časového prostoru při jídle
- Při přípravě stravy dodržovat vhodné technologické postupy
- **pobyt venku** - za každého počasí mimo silný vítr, déšť a mráz
- sezonní činnosti – klouzání, sáňkování, hry na sněhu, hry ve vodě
- pohybové hry
- prvky sportovních her
- turistika

- **věkově smíšené třídy** – děti jsou do tříd rozděleny do věkově heterogenních skupin – přirozené prostředí, které napomáhá k vytváření sociálních kompetencí a prosociálního chování

### *Spolupráce s rodinou*

- Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se akcí společně s dětmi, mohou kdykoliv přihlížet všem činnostem a také se jich aktivně zúčastnit.
- Rodiče se mohou aktivně podílet na plánování programu školy.
- Učitelky informují rodiče o prospívání jejich dítěte a domlouvají se na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.
- MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě. Nabízí rodičům poradenský servis.
- Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství – mezi učitelkami a rodiči je oboustranná důvěra, porozumění, otevřenost a ochota spolupracovat.

### *Spolupráce s obcemi*

- kulturní program pro veřejnost ke Dni matek
- vystoupení pro Ústav sociální péče Milíčevy
- kulturní program se ZŠ Slatiny v kostele ve Slatinách pro sdružení obcí Mariánská zahrada
- výroba drobných dáreků pro místní instituce (obchod, pošta, zdr.středisko, ÚSS)

### *Očekávané kompetence*

- Umění říci ne
- Umění realisticky odhadnout své síly
- Znat, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- Rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- Zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- Napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva)
- Mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- Vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- Znat pravidla společného soužití ve skupině
- Hodnotit své chování i chování druhých
- Mít a hájit vlastní názor
- Akceptovat kompetentní autoritu
- Vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- Přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- Vědět, že je více možností řešení konfliktů
- Kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad

## *Vzdělávání dětí mimořádně nadaných*

Ve škole mohou být vzdělávány děti mimořádně nadané na základě vyšetření v pedagogicko – psychologické poradně. Dětem je následně sestaven individuálně vzdělávací plán, který je realizován ve spolupráci s tímto poradenským zařízením.

Děti jsou zařazeny do běžné třídy a vzdělávací nabídka jim je obohacena o další aktivity tak aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky.

## *Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba naplňování rámcových cílů přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Naší snahou je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého

dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Podmínky vyplývají z přirozených vývojových potřeb dětí předškolního věku a zároveň jsou dány jejich speciálními potřebami. Některé jsou pro všechny děti společné, jiné se liší podle charakteru a stupně postižení či znevýhodnění dítěte

Učitelky, které zajišťují vzdělávání těchto dětí, jsou vzdělány v oblasti speciální pedagogiky a vždy úzce spolupracují s příslušným odborníkem - speciálním pedagogem, dětským psychologem, popř. lékařem a konzultují problémy, s nimiž se při vzdělávání tohoto dítěte setkávají. Společné závěry promítají v dostatečné míře do individuálního vzdělávacího plánu integrovaného dítěte.

Učitelky zároveň spolupracují s dalšími odborníky a využívají služeb školských poradenských zařízení, speciálních pedagogických center a pedagogicko-psychologických poraden.

Další personální zajištění dle možností a stupně postižení lze doplnit osobou dalšího pedagogického pracovníka a dle potřeby je možné souběžné působení dvou pedagogických pracovníků ve třídě

Podmínky pro jednotlivé druhy postižení:

#### **děti s tělesným postižením**

- zabezpečení možnosti pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo asistenta
- snížení počtu dětí ve třídě
- osvojení si specifických dovedností v rozsahu svých individuálních možností
- vytvoření podmínek pro náhradní tělovýchovné aktivity dítěte možné v rámci jeho postižení (velké míče, overbaly, molitanové podložky a náčiní, masážní podložky apod.)
- využívání kompenzačních (technických a didaktických) pomůcek

#### **děti se zrakovým postižením**

- snížení počtu dětí ve třídě
- podle stupně postižení zajištění přítomnosti asistenta
- zaměření se na osvojení specifických dítětem zvládnutelných dovedností v oblasti sebeobsluhy a celkové samostatnosti
- vytvoření bezbariérového prostředí tak, aby bylo pro dítě maximálně bezpečné
- dodržování předepsané zrakové hygieny
- vytvoření nabídky alternativních a pro dítě zvládnutelných aktivit
- využití vhodných kompenzačních (technických, optických a didaktických) pomůcek a hraček

#### **děti se sluchovým postižením**

- zajištění osvojení si specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte
- dodržování sluchové hygieny
- zajištění a využívání vhodných kompenzačních (technických a didaktických) pomůcek

- vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému

#### **děti s mentální retardací**

- snížení počtu dětí ve třídě
- zajištění osvojení si specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy a základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- využívání vhodných kompenzačních (technických a didaktických) pomůcek
- podle míry a stupně postižení zajištění přítomnosti asistenta

#### **děti s poruchami pozornosti a vnímání (děti s poruchou učení a chování)**

- vytvoření prostředí pro dítě zklidňující
- zajištění zvýšeného bezpečnostního dohledu
- snížení počtu dětí ve třídě
- zajištění důsledného individuálního přístupu pedagoga k dítěti
- zajištění spolupráce mateřské školy s SPC a s rodiči dítěte
- využívání speciálních didaktických pomůcek zaměřených na cvičení soustředění a pozornosti

#### **děti s poruchami řeči**

- zajištění kvalitní průběžné logopedické péče učitelkami s příslušným kursem
- zajištění těsné spolupráce s klinickým logopedem a s rodiči dítěte

#### **děti s více vadami a autismem**

- zajištění osvojení si specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu
- tvoření klidného a podnětného vzdělávacího prostředí
- zajištění přítomnosti asistenta
- snížení počtu dětí ve třídě
- jsou využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- zajištění dalších podmínek podle druhu a stupně postižení

## **System autoevaluace školy**

### **Hodnocení denně**

#### ***Byly nabízené činnosti přiměřené úrovni a zájmu dítěte?***

- samo se chtělo účastnit
- musela jsem k činnosti vybízet
- odmítlo....
- příště....

### ***použitá organizace***

- vyhovující
- změnit, jak

### ***pomůcky***

- dostatečné, málo (počet dětí, x chudá nabídka),
- zvolit jiné, jaké

### **Hodnocení podtématu – zpravidla na konci týdne**

Zaznamenat do tabulky Evaluace tematických celků prostřednictvím dílčích cílů

- směřovaly nabízené činnosti k naplnění dílčích cílů
- v příštím plánu myslet na.....

### **Hodnocení tematické části**

Zaznamenat do tabulky Evaluace tematických celků vzledem ke klíčovým kompetencím

- směřovaly nabízené činnosti k naplnění plánovaných dílčích kompetencí,
- příští téma by mělo rozvíjet kompetence.k.....

### ***odpovídalo zpracování tématu potřebám a zájmům dětí***

- promítlo se téma do spontánních činností dětí
- do dětské komunikace
- do interiéru třídy – výtvary

### **Diagnostika dětí**

- příležitostně slovní popis chování a jednání, jeho změny, zvláštnosti, apod.

#### ***Osobní listy***

- dle potřeby v intervalech asi 2x ročně na začátku a konci šk.roku

#### ***Rozvoj a učení dítěte***

### **Pololetní a roční hodnocení třídy**

- na základě evaluace TVP (týdenního a po tématu)
- diagnostiky
- kritérií pro podmínky vzdělávání daných v ŠVP

### **Hodnocení ŠVP**

1. projednání a zápis z pedagogické rady - shrnutí informací a formulované závěry + opatření pro další období
2. souhrn celoročních výsledků
  - hospitace
  - hodnocení TVP
  - stav plnění úkolů prováděcího – ročního plánu školy
  - cíle pro další školní rok

## **Evaluační činnost**

### **1. Dokumenty školy – ŠVP – TVP a soulad ŠVP - RVP**

*Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP.*



<b>Evaluace časově neomezených plánů (podtémat)</b>	
Cíl:	Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření pro další práci
Čas. rozvrh:	Vždy po ukončení daného podtématu
Nástroje:	Záznam ve vyhodnocovacím archu Konzultace učitelek Dle potřeby záznam do diagnostického listu dítěte Konzultace s rodiči
Kdo:	Učitelky

<b>Evaluace podtémat jako celku jednoho integrovaného bloku</b>	
Cíl:	Zhodnotit soulad vytvořených podtémat daného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Záznam ve vyhodnocovacím archu Konzultace učitelek Pedagogické porady
Kdo:	Učitelky

<b>Evaluace individuálních plánů</b>	
Cíl:	Zhodnotit osobní pokroky dětí s OŠD a specifickými vzděl. potřebami
Čas. rozvrh:	Dle potřeby
Nástroje:	Záznamy v individuální složce dítěte Konzultace učitelek Konzultace s rodiči
Kdo:	Učitelky Pracovnice PPP, SPC

<b>Evaluace diagnostického listu dítě</b>	
Cíl:	Vytvořit přehledy o rozvoji, vývojových pokrocích dítěte
Čas. rozvrh:	2x/rok
Nástroje:	Záznamy do archů Dle potřeby stanovení potřebných opatření Konzultace učitelek Konzultace s rodiči Pedagogické porady
Kdo:	Učitelky

<b>Soulad TVP – ŠVP - RVP</b>	
Cíl:	Ověřit soulad TVP – ŠVP – RVP, hodnocení naplňování záměrů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, spoluúčast rodičů
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Diagnostický list dítěte Vyhodnocovací arch

	Výstavy Vystoupení Fotodokumentace Hospitační záznamy Konzultace Dotazníky Pedagogické porady Zpráva hodnocení školy
Kdo:	Učitelky, ředitelka

## **2. Průběh vzdělávání**

*Evaluace průběhu vzdělávání bude zaměřena na hodnocení vlastního vzdělávacího procesu, používaných metod a forem práce, uplatnění nových poznatků a zkušeností, naplnění cílů a záměrů ŠVP.*

<b>Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces</b>	
Cíl:	Zhodnocení vlastního průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti v ŠVP
Čas. rozvrh:	Průběžně Dotazníky – 1x/rok
Nástroje:	Vzájemné hospitace Konzultace pedagogů Hospitace Dotazníky + výstup Pedagogické porady
Kdo:	Učitelky, ředitelka

<b>Osobní rozvoj pedagogů</b>	
Cíl:	Uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci, autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu
Čas. rozvrh:	Průběžně
Nástroje:	Konzultace Pedagogické porady Hospitace
Kdo:	Učitelky, ředitelka

## **3. Podmínky vzdělávání**

*Cílem evaluační činnosti v této oblasti je vyhodnocení podmínek pro průběh vzdělávání ve vztahu k podmínkám RVP.*

### **Evaluace personálních podmínek**

Cíl:	Zhodnotit personální podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP – kvalifikovanost pedagog, týmu, DVPP ve vztahu k ročnímu plánu a naplnění stanovených cílů, normativní počty pedagogických pracovníků x počty dětí, normativní počty provozních zaměstnanců, efektivita – personální zabezpečení ŠJ, MŠ
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Dotazníky Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků Kontrolní činnost Hospitace Pedagogické a provozní porady
Kdo:	Ředitelka, zástupkyně, vedoucí učitelka, vedoucí ŠJ, vedoucí kuchařka, školnice - dle stanovených kompetencí

<b>Evaluace materiálních podmínek</b>	
Cíl:	Zhodnotit materiální podmínky školy ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP – budova - technický stav, vybavení tříd – nábytek, pomůcky, hračky, zahrada – zahradní náčiní, ŠJ – vybavení v souladu s legislativou, prádelna – v souladu s legislativou
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Dotazníky Záznamy z pedagogických a provozních porad Záznamy z kontrolní činnosti
Kdo:	Všechny pracovnice dle místa pracovní působnosti

<b>Evaluace ekonomických podmínek</b>	
Cíl:	Hodnocení činnosti v oblasti ekonomiky školy – sledování čerpání mzdových nákladů, účelnost, efektivnost hospodaření, motivační činnosti, rozbor čerpání příspěvku obce, rozbor hospodaření – účetní uzávěrka (4x/rok), sledování naplňování záměrů dle ročního prováděcího plánu a rozpočtu školy v oblasti mzdové i příspěvku obce
Čas. rozvrh:	Přehledy čerpání – 4x/rok Ostatní - průběžně
Nástroje:	Zprávy + rozbor Pedagogické a provozní porady Konzultace
Kdo:	Ředitelka, účetní

<b>Evaluace organizačních podmínek školy</b>	
Cíl:	Zhodnotit účelnost a vhodnost organizace a režimového uspořádání ve vztahu k naplňování záměrů ŠVP
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Hospitace

	Kontrolní činnost Dotazníky Záznamy z pedagogických a provozních porad Konzultace
Kdo:	Všechny pracovnice dle profesní odpovědnosti a místa výkonu práce

#### **4. Spolupráce**

*Cílem této oblasti je vyhodnocení stanovených záměrů v ŠVP.*

<b>Evaluace spolupráce s rodinou</b>	
Cíl:	Úspěšnost zvolených metod, forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Fotodokumentace Rozhovory s rodiči Dotazníky Pedagogické a provozní porady občasník mateřské školy
Kdo:	Ředitelka, učitelky, rodiče, vedoucí ŠJ

<b>Evaluace spolupráce se ZŠ, zřizovatelem, veřejností</b>	
Cíl:	Vyhodnotit kvalitu a účelnost zvolených metod ve vztahu k naplnění stanovených záměrů v ŠVP
Čas. rozvrh:	1x/rok
Nástroje:	Fotodokumentace Rozpočet školy – rada města, zastupitelstvo města Konzultace Vystoupení dětí pro veřejnost Výstava
Kdo:	Ředitelka, zástupkyně, vedoucí učitelka, pracovnice dle stanovených povinností v rámci ročního prováděcího plánu

## **Provozní řád školy**

Stanovená kapacita: 50

Provozní doba: 6.15 – 15,45 hod.

### **Péče o dítě**

Mateřská škola doplňuje přirozenou výchovu v rodině, plně respektuje výchovné zaměření rodiny, její specifika a posiluje její výchovné působení. Usiluje o integraci dětí se sociální indikací. Plně respektuje Úmluvu o právech dítěte s ohledem na své specifické postavení.

Osoby, pečující o dítě, je chrání před jakýmkoliv tělesným či duševním násilím. Školní vzdělávací program vychází z demokratických principů, opírá se o pedagogické, psychologické a hygienické normy péče o dítě předškolního věku. Zabezpečuje zdravý fyzický, psychický a sociální rozvoj dítěte, jejich spokojené prospívání v souladu s jejich přirozeností.

### **Režim dne**

se přizpůsobuje podmínkám mateřské školy, respektuje dobu příchodu a odchodu dětí, jejich věkové zvláštnosti, potřeby, biorytmus a náročnost prováděných činností. Je volný, pevně je stanovena pouze doba stravování a odpočinku.

### **Spontánní hry**

Probíhají po příchodu dětí do 8.30 hod., při pobytu venku a v odpoledních hodinách před odchodem domů.

### **Činnosti řízené pedagogem**

probíhají denně podle potřeb, věku, schopnosti dětí a vlastního zájmu se řízených činností zúčastnit.

### **Pohybové aktivity**

MŠ je plně vybavena pro tyto činnosti s dostatkem nářadí i náčiní, částečně vybavenou školní zahradou. Pohybové aktivity probíhají v průběhu celého dne:

- při dopoledních činnostech – **zdravotně zaměřené činnosti s náčiním, slovem nebo hudbou, pohybové hry, psychomotorické hry, cvičení na nářadí apod.**
- pobyt venku – **řízené a spontánní pohybové činnosti, pohybové hry, vycházky do okolí**
- odpoledne po odpočinku – **pohybové chvílky, hry, hudebně pohybové činnosti**

### **Pobyt venku**

Je organizován mezi 9.45 – 11.45 hod. dle počasí a stavu ovzduší. Při pobytu venku jsou prováděny řízené i spontánní činnosti:

- sezónní činnosti
- pohybové hry
- prvky sportovních her
- turistika
- poznávací činnosti

Děti mají k dispozici oplocený areál MŠ a dále využívají pro pobyt venku i okolí MŠ /park, louky, rybník, hřiště, svah atd./

### **Odpočinek**

Vychází z individuálních potřeb dětí. Po obědě se scházejí nejstarší děti, které nespí v první třídě, kde odpočívají při čtení nebo reprodukováné pohádce. Po odpočinku mají děti možnost se podle individuálního zájmu a nabídky učitelky zúčastňovat klidných aktivit u stolečků i ve volném prostoru třídy. Mladší děti od 12.45 hod. – do 14.15 hod odpočívají ve druhé třídě při čtení nebo reprodukováné pohádce. Děti nemusejí spát, mají možnost si do postýlek vzít svého oblíbeného plyšáka, vždy mohou uspokojit své hygienické potřeby. Starší děti mají možnost se postupně zúčastňovat klidných aktivit, které jim pobyt na lehátku zkracují /

prohlížení časopisů, společenské hry atd./tyto aktivity jsou organizovány tak, aby nerušily děti s potřebou spánku, či odpočinku. Lehátka s lůžkovinami a pyžama jsou uloženy v dobře větratelných úložných prostorách.

### **Stravování**

Strava je připravována v mateřské škole. Doba podávání stravy je neměnná. Vzhledem k tomu, že je mateřská škola dvoupodlažní, je jídlo kuchařkami rozváženo a oběd postupně vydáván na jednotlivých odděleních.

- dopolední svačina - od 8.30 - do 9.00 hod.
- oběd - od 11.45 – do 12.15 hod.
- odpolední svačina - od 14.15 hod.

Kuchařky jídlo vydávají, děti jsou vedeny k samostatnosti, starší děti se obsluhují samy, mladším pomáhá učitelka a provozní zaměstnanci. Časový odstup mezi jídly je 2,5 – 3 hodiny.

### **Pitný režim**

Od 7 hodin mají děti na každé třídě po celý den k dispozici 2 druhy nápoje. V každé třídě je umístěn barel s pitnou vodou, kde se děti samy podle potřeby obslouží. Další možností je čaj, který podle potřeby doplňují provozní pracovníce po dohodě s kuchařkami. Nápoje jsou uloženy v uzavřených nerezových konvicích, děti se mohou samostatně kdykoliv napít. O mytí nádob k pitnému režimu se starají kuchařky. Nápoje se obměňují: ovocné čaje, vitamínové nápoje, šťávy apod.

### **Způsob nakládání s prádlem**

Lůžkoviny jsou měněny každých 21 dnů nebo podle potřeby. Ručníky a pyžama každý týden. Prádlo je práno a mandlováno ve vlastní prádelně a uloženo ve skříni k tomu určené.

### **Ozdravná opatření**

Pravidelná sledování vytápění a větrání místností. Děti jsou otužovány vzduchem a vodou podle potřeb a ročního období. Je dodržován dostatečný pobyt venku. Podpurné aktivity:

- 1 měsíčně míčkování
- plavecký výcvik
- hra na zobcovou flétnu
- každodenní zdravotně zaměřené tělovýchovné činnosti

Pískoviště jsou v létě denně vlhčena vodou, jsou zastíněna slunečníky, je dodržováno, aby v letních měsících nosily děti ven brýle proti slunci, lehkou pokrývku hlavy, dle možností jsou natírány vlastními opalovacími krémy případně prostředky proti klíšťatům atd. Vždy mají dostatek tekutin.

V Milíčevsi dne 01.09. 2014

Milena Novotná

**PRAVIDLA TŘÍDY**

1. **Mluvíme potichu** - nekřičíme na sebe.
2. **Uklízíme po sobě hračky.**
3. **O hračku si poprosíme** - s kamarády se nepereme.
4. **S každým se snažíme domluvit po dobrém** - nežalujeme na sebe, neubližujeme si.
5. **Mluvíme tak, abychom se za svá slova nemuseli stydět** - neříkáme ošklivá slova.

TVP – 1. TŘÍDA

## **DOMEČKY**

Děti mají přirozenou touhu stále něco nového poznávat a objevovat. Náš třídní program nabízí osm domečků, které jsou řazeny v časové posloupnosti. V každém z nich je několik komnat, plných překvapení, ve kterých lze pobývat dle libosti kratší či delší dobu. Některé z domečků (témat) jsou neutrální a lze s nimi manipulovat. Ke komnatám, které nás zaujaly, se můžeme vrátit podle zájmu dětí. Stačí jen říci:

**„Domečku, otevři se!“**

Motivace:

Znáte děti pohádku o Alibabovi a loupežnících? Alibaba byl chudý muž, který jednou, zcela náhodně objevil kouzelnou skálu. Do té skály si loupežníci ukrývali své poklady. Skála se však otevřela jenom tomu, kdo řekl kouzelné zaklínadlo.

My tu máme několik kouzelných domečků. Není v nich zlato ani šperky, zato jsou plné překvapení pro děti. Chcete se do nich podívat? Zkuste zašeptat zaklínadlo:

**„Domečku, otevři se!“**

TVP – 2. TŘÍDA

# PUTOVÁNÍ ČASEM

Pro všechny děti, které nastoupily do mateřské školy, nastal právě čas velkého seznamování a poznávání. Jejich pocity jsou smíšené a plné očekávání. Je to jako takové zamotané klubíčko. Klubíčko, které se budeme postupem času snažit společnými silami rozmotat.

Děti jsou však od přírody zvědavé i zvědavé. Proto je klubíčko provede od jednoho času ke druhému. Např.: „Časem seznamování“, přes „Čas vůně jablíček“, a „Času padajícího listí“, k „Času vánoční pohody“. „Časem karnevalového veselí“, „Časem otvírání studánek“ a „Časem pro sluníčko“ - až k „Času rozloučení“. U každého tématu zůstaneme tak dlouho, jak se nám bude líbit. Nebo se k němu budeme moci vrátit, budeme-li mít pocit, že tam ještě něco zajímavého objevíme.

Za celou dobu putování klubíčka časem, se z nás jistě stanou dobří kamarádi, kteří si dokáží společně hrát i tvořit. Vážít si samy sebe, ostatních dětí i dospělých, přírody i lidské práce. Naučíme se nové písničky, říkadla, tanečky, vyzkoušíme si práci s různým materiálem. Poslechneme si a zahrajeme mnoho pohádek a příběhů. Vyzkoušíme všechny „záhady“, které v tématu objevíme. Vyzkoušíme si vše „na vlastní kůži“. Někdy si k tomu vezmeme na pomoc mámu, nebo tátu.

Vše potřebuje svůj čas. Až přijde čas a my budeme školáci –  
nic už nás nepřekvapí.